

❧ **Điếu Văn** ❧ -Eulogy-

“**Nguyễn Xuân Phong-Mình vì mọi người**”

Nguyễn Xuân Phong, người trai trẻ lớn lên giữa những khủng hoảng bao trùm thế giới, chứng nhân của cuộc xâm lăng khốc liệt của đế quốc Nhật, sự thống trị tàn ác của thực dân pháp, thời điểm tranh tối tranh sáng trong diễn đàn chính trị và giới cầm quyền của vận mệnh đất nước. Hình ảnh nhà ái quốc của Nguyễn Đình Chiểu và tinh thần của châm ngôn bất hủ của ông trong tác phẩm Lục Vân Tiên, “Trai thời **Trung-Hiếu** làm đầu”, đã in hằn trong tâm khảm của Nguyễn Xuân Phong. Với tính thông minh xuất chúng và tài năng bẩm sinh, Nguyễn Xuân Phong quyết chí hun đúc thành một con người hiến thân cho đời qua hai (2) chữ Trung đối với tổ quốc, và một đời vì chữ Hiếu với Cha-Mẹ.

Chữ TRUNG- Xuất thân từ Oxford, một đại học với 1000 năm lịch sử, uy tín lừng lẫy trên thế giới, vào một lứa tuổi rất trẻ (24), đầy nhựa sống và tham vọng-Nguyễn Xuân Phong đã được chọn ngay vào chức vụ giám đốc nhân sự trông coi những dự án xuyên biên giới. Giữa thời điểm nấc thang sự nghiệp tiếp cao, tiền tài và danh vọng tràn đầy đang chờ trước mắt-thế nhưng, Nguyễn Xuân Phong nhớ lại lời trời trăng của cụ “Đồ Chiểu”, người đã trút hơi thở cuối cùng tại miền đất tổ tiên Bến Tre của ông—Ông đã đáp lại lời mời gọi dẫn thân phục vụ đất nước. Một chàng trai ở tuổi 29, đã được chính quyền cao cấp nhận diện ra [Tài và Đức], mời ông đảm nhận vai trò Bộ Trưởng Lao Động—tiếp đến, ông lại được bổ nhiệm là Bộ Trưởng Xã Hội và Chiêu Hồi.

Giữa lúc chiến tranh bùng lên khắp mọi miền quê hương—Mậu Thân, chính là lúc đất nước cần đến những người Tài-Đức như Nguyễn Xuân Phong. Không một mảy may lo toan, ông chấp nhận công tác vô cùng quan trọng—tham gia phái đoàn của Việt Nam Cộng Hoà tại

Hoà Đàm Paris. Quả thực, Mẹ Việt Nam đã tạo dựng những người con thật tuyệt vời, thật xứng đáng như Nguyễn Xuân Phong, với tài năng ngoại ngữ uyên thâm-Việt-Anh-Pháp-đã vậy, với kiến thức uyên bác đặc thủ trong hai lĩnh vực chính trị và kinh tế qua chương trình đào tạo cấp cao nhất tại đại học Oxford–Nguyễn Xuân Phong can đảm, hiên ngang và vững tâm dấn thân vào công vụ.

Sau khi Hiệp Định Paris được các bên ký (27/01/1973), Nguyễn Xuân Phong lại trở thành trưởng phái đoàn tiếp tục những đàm phán với đối phương. Tuy biết tình hình quốc nội bi đát, nhưng Nguyễn Xuân Phong vẫn bám lấy trách nhiệm, thi hành công vụ trọn vẹn cho đến cùng. Giữa tháng 4 năm 1975, hàng vạn, triệu người đã bỏ ruộng vườn, nhà cửa, sự nghiệp để vượt biển, vượt biên giới tìm Tự Do, Nguyễn Xuân Phong lại liệu mình về lại quê hương, giữa bom đạn rơi bời . . . Khi mọi người cao bay xa chạy khỏi Đình Độc Lập, lại là chính lúc Nguyễn Xuân Phong lặng lẽ bước chân về với vị nguyên thủ già Trần Văn Hương đang khắc khoải mong chờ ông. Ông về, và lãnh nhận trách nhiệm cho trọn chữ TRUNG với tổ quốc.

Tuy tham chính, phục vụ đất nước chỉ vồn vẹn 10 năm, rồi cùng chung số phận với bao nhiêu giới chức cáo cấp và sĩ quan quân lực Việt Nam Cộng Hoà- ngồi tù 5 năm sau ngày Việt Nam thống nhất–nhưng, không có bút viết nào có thể viết cho trọn, hay đúng hơn, không thể nào nói hết những thử thách trong công vụ, những khó khăn trong quyết định và trách nhiệm tối thượng mà toàn dân của thể chế Việt Nam Cộng Hoà đã đặt trên vai Nguyễn Xuân Phong, ông đã can đảm và dấn thân hết lòng vì tổ quốc, vì dân tộc, và vì tự do dân chủ.

Chữ HIẾU-Sách sử ghi lại tấm gương hiếu thảo của vua Lê Thánh Tông thế nào với Hoàng Thái Hậu–và gần đây hơn–lòng hiếu thảo vô bờ của vua Tự Đức với mẹ mình, Từ Dũ, thì Nguyễn Xuân Phong đã thể hiện lòng hiếu thảo với Cha và Mẹ không kém. Sau khi ra

tù, chính ông Phong đã ngày đêm chăm sóc cho cha mẹ già yếu–từ miếng ăn, giấc ngủ, tắm rửa, giặt giũ. Hằng đêm, sau giờ đi dạy tiếng Anh, ông luôn luôn ghé mua bánh trái ba mẹ thích, rồi ngồi quạt, cho đến khi ba mẹ yên giấc. Đầu thập niên 90, Ba của ông đã trút hơi thở cuối cùng trong vòng tay của ông. Rồi chỉ vài tháng sau, Mẹ dẫu yêu của ông cũng đã vĩnh biệt con cháu trong vòng tay âu yếm của ông. Phải chăng, chính vì chữ HIẾU–ông đã hy sinh ngay chính hạnh phúc của riêng mình. Chung quanh ông, biết bao nhiêu người đẹp chờ mong–nhưng, ông tuyệt nhiên không quan tâm đến việc xây tổ ấm cho riêng mình–âu cũng chỉ vì chữ HIẾU.

Chữ YÊU–Là người, nào ai không có trái tim–đã có trái tim, không ai thống trị được nó–Ai trong chúng ta cũng thường nghe Pascal văng vẳng bên tai, “*Le coeur a ses raisons que la raison ne connait point.*” Nguyễn Xuân Phong tài ba, đào hoa, nào thoát khỏi cái vòng lao lý của ái tình. Phải chăng, Nguyễn Xuân Phong đã cắn chặt chiếc lưỡi mình, không để nó gào thét to lên một tiếng YÊU. Song song với sự chịu đựng vô cùng của con tim Nguyễn Xuân Phong, lại hiện hữu một sức chịu đựng phi thường của Bích Hợp–Nàng đã cam lòng chờ Xuân-Phong. Sau hơn 15 năm quen biết nhau, 12 năm yêu thương nhau tha thiết– Quả thực, mấy ai yêu, lại phải chờ . . .rồi đợi . . .thế nhưng, chính những thử thách ấy, đã tô điểm một tình yêu dường như đã được thanh luyện bằng lửa, dường như toàn hảo. Bích-Hợp tâm sự, “gần 37 năm bên nhau, chưa hề có một lời qua tiếng lại–đừng nói chi những cái nhìn mắt lòng nhau, hay một hành động thiếu yêu thương tha thứ.”

Đi nhật lại những giá trị của tình yêu bền vững đó, Bích-Hợp tâm sự–Như một lời kinh nhật tụng, thường xuyên, Nguyễn Xuân Phong chiêm niệm và truyền đạt ba (3) nền tảng: 1) Phải giữ niềm vui mà sống; 2) chung thủy trong yêu thương và thứ tha với đến cuối đời; và 3) Bích-Hợp, chính là tình yêu muôn thuở của Nguyễn Xuân Phong–trọn đời không muốn đánh mất. Tình yêu ấy đã gói trọn lại trong ánh mắt Xuân Phong ngay phút giây qui

ngã trong vòng tay của Bích Hợp—như một lời tuyên xưng, như một lời giao ước, Nguyễn Xuân Phong đã yêu Bích Hợp, Yêu đến hơi thở cuối cùng—và, Ông ra đi trong an bình!

Chữ HOÀ: Hiếu hoà và bản chất của người Việt. Thế nhưng, khi đối diện với quyền lợi và sự tồn vong của một dân tộc, sự HOÀ khó mà làm chủ được lý trí con người, đặc biệt là khi phải đối đầu với đe dọa mất nước, đối đầu với những ý thức hệ hoàn toàn trái ngược với giáo dục và lương tri của ông Nguyễn Xuân Phong. Biết vậy, tạo hoá đã đặt để nơi ông Nguyễn Xuân Phong một bản sắc vô cùng ôn hoà, nhẹn nhục, chịu đựng, can đảm và luôn luôn biết lắng nghe, biết đi trong giày của đối phương—đấy, chính là khoa học và nghệ thuật đàm phán—ít người có khả năng đắc thủ được như Nguyễn Xuân Phong. Từ khi xuất thân du học, đến khi làm lãnh đạo của tập đoàn dầu khí, và đáng ghi nhớ nhất, chính là trong những công vụ liên tiếp khi vừa mới tham chính—từ vai Bộ trưởng Lao động, đến Bộ trưởng Xã hội, đến thành viên phái đoàn Miền nam tại hoà đàm Paris, Nguyễn Xuân Phong luôn luôn thể hiện một phong cách lãnh đạo, làm chủ mọi hoạt động, từ trong bóng tối đến ra ánh sáng—ông một mực trung kiên với lý tưởng dân chủ và tự do của dân tộc mình, đồng thời, luôn mãi mãi giữ phong cách cởi mở. Dầu sau 5 năm tù đày, chính quyền và lãnh đạo Hà Nội không thể phủ nhận giá trị hoà hoãn và tế nhị sâu sắc của ông. Nguyễn Xuân Phong sống với tinh thần hết sức hoà đồng—ngay trong tâm tưởng, lời nói, và hành động. Trên đầu môi của ông, danh từ rất ư thân thương—[MÌNH] đã biến những hơi thở, nhịp tim của Nguyễn Xuân Phong thành những thông điệp yêu thương, nhân hậu, và bình đẳng. Dầu là một học viên, sinh viên, nhân viên, cộng tác viên, những người trẻ hơn ông vài chục tuổi, nhưng, Nguyễn Xuân Phong vẫn xưng hô là [MÌNH]—Ông đã hoá đồng mẫu số về địa vị xã hội, bản vị, tước vị . . . và mọi cái vị . . . còn lại chẳng, ánh mắt hiền hoà, trái tim trải rộng bao la . . . Nguyễn Xuân phong đã đi vào tâm trí, trái tim của mọi người nghe đến ông, biết đến ông, làm việc với ông, học với ông—bất luận ngôn ngữ, văn hoá, tuổi tác hay địa vị xã hội.

Kết

Với 26 mẫu tự, nhân loại đã tạo nên quan hệ qua, truyền thông, cảm thông và đến với nhau trong nhịp cầu xã hội hài hoà. Thế nhưng, ngôn ngữ giờ đây đã trở thành hụt hẫng . . . vì không một ai có thể, có khả năng diễn đạt, cô đọng, gói ghém cuộc đời của một nhân tài, sự nghiệp của một giới chức cao cấp, và sứ mệnh làm người . . . bằng khối óc hàn lâm uyên bác, bằng trái tim yêu thương bao la không bến bờ, YÊU . . . YÊU . . . và . YÊU. . . cho đến hơi thở cuối cùng của Nguyễn Xuân Phong. Hàng ngàn sách đã viết về chữ TRUNG, hàng vạn pho đã để lại cho đời chữ HIẾU, hàng triệu triệu cuộc TÌNH tuyệt vời đã thăng hoa kiếp người, và cuối cùng, chữ HOÀ đã và đang đem lại cho con người hai chữ bình an—thế nhưng, làm sao, phương cách nào, ngôn ngữ nào, văn chương nào có thể trình thuật, tô vẽ rõ nét được bức tranh làm người của Nguyễn Xuân Phong. Vì, cuộc đời của Quốc Vụ Khanh Nguyễn Xuân Phong đã dừng khựng lại—nhưng, Chữ TRUNG, chữ HIẾU, chữ YÊU, và chữ HOÀ đã biến thành nhựa sống, tinh thần, ngưỡng vọng, và ước vọng của ông về một quê hương thanh bình, một đất nước dân chủ và tự do, sẽ mãi mãi sống trong lòng mọi người, sẽ trường tồn và mang lại hạnh phúc cho muôn thế hệ sinh ra và lớn lên trên mảnh đất mang hai chữ **Việt-Nam**.

Anh Phong ơi—Vĩnh biệt anh, muôn đời em nhớ!

Bernard Nguyễn-Đặng
Orlando, Florida-USA
August 6, 2017